

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Asan/7/2018
Identifikačné číslo spisu: 4016200724
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4016200724.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Eriky Šobichovej v právnej veci žalobcu : ŠAFI, s.r.o., so sídlom v Nových Zámkoch, Žerotínova bašta 2/2821, IČO: 47 852 763, právne zastúpený : Mgr. Zsolt Ördögh, advokát, so sídlom kancelárie v Nových Zámkoch, Turecká 36, proti žalovanému : Národný inšpektorát práce, so sídlom v Košiciach, Masarykova 10, v konaní o správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného z 10 júna 2016 č. OPS/BEZ/2016/3508 O-233/2016, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 20. júna 2017 č. k. 19 Sa 16/2016-82, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 20. júna 2017 č. k. 19 Sa 16/2016-82 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej aj ako „správny súd“) rozsudkom z 20. júna 2017 č. k. 19 Sa 16/2016-82 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“ a „rozhodnutie správneho súdu“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 10. júna 2016 č. OPS/BEZ/2016/3508 O-233/2016 (ďalej aj ako „rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy“), ktorým Národný inšpektorát práce (ďalej aj ako „žalovaný orgán verejnej správy“) zamietol odvolanie účastníka správneho konania - žalobca v konaní pred správnym súdom a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Nitra z 29. februára 2016 č. k. 404/15/práv. IPNR OPS/ROZ/2015/690 (ďalej aj ako „rozhodnutie prvoinštančného orgánu verejnej správy“), ktorým Inšpektorát práce Nitra (ďalej aj ako „prvoinštančný orgán verejnej správy“) uložil účastníkovi správneho konania - žalobca v konaní pred správnym súdom pokutu vo výške 2.000,- eur za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania vyplývajúceho z ustanovenia § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tým, že dňa 20.03.2015 o 10:00 hod. využíval závislú prácu fyzickej osoby G. W., U. XX.XX.XXXX, F. R. K. XX/E, XXX XX U. Q., ktorá pre kontrolovaný subjekt vykonávala upratovacie práce vo firme Otolift Schodiskové výťahy, s.r.o., Gúgska 136, 940 01 Nové Zámky a nemal s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu (zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov), čo bolo zistené počas výkonu inšpekcie práce v dňoch

20.3.2015 a 05.06.2015 podľa § 7 ods. 3 písm. a/ zákona o inšpekcii práce u zamestnávateľa ŠAFI, s.r.o., so sídlom Žerotínova bašta 2/2821, 940 02 Nové Zámky, IČO : 47852763. Správny súd žalovanému orgánu verejnej správy náhradu trov konania nepriznal.

2. Správny súd v napadnutom rozhodnutí skonštatoval, že úlohou správneho súdu bolo posúdiť správnosť postupu a právnych záverov správnych orgánov pri rozhodovaní o správnom delikte v rozhodnutí, ktoré vydal žalovaný pod č. OPS/BEZ/2016/3508 O-233/2016, ktorým zamietol odvolanie žalobcu ako účastníka konania a rozhodnutie Inšpektorátu práce Nitra, sp zn. 404/15/práv. zo dňa 29. 02. 2016 potvrdil.

3. Ďalej správny súd uviedol, že pri preskúmaní zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia a postupu oboch správnych orgánov sa obmedzil len na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádzal a ktoré samotný žalobca v žalobe spochybňuje, sú relevantné, najmä kvôli prameňu, z ktorého vychádzajú, alebo či neboli porušené niektoré procesné zásady správneho konania a ďalej skúmal, či vykonané dôkazy logicky robia možný skutkový záver, ku ktorému žalovaný dospel. Správny súd dospel k záveru, že oba správne orgány sa dôsledne riadili procesnými a hmotnoprávnymi zásadami upravenými v zákone č 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a v zákone č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, na ktorý zákon č. 125/2006 Z. z. v ustanovení § 21 ods. 3 odkazuje.

4. Následne správy súd poukázal na to, že v danej veci bol medzi účastníkmi sporný skutkový stav z hľadiska úplnosti a správnosti jeho záverov, ku ktorému dospelí oba správne orgány po vykonanom dokazovaní a zhodnotení zabezpečených dôkazov, ale zostal sporným aj výklad ustanovenia § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b/ zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, účinný ku dňu vykonania kontroly. Predmetom spochybňovania bol aj protokol o výsledku inšpekcie práce podľa § 7 ods. 3 písm. a/ v nadväznosti na ustanovenie § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pretože žalobca namietal formálne nedostatky predmetného protokolu.

5. Ďalej správny súd skonštatoval, že výkon štátnej správy v oblasti inšpekcie práce vykonáva inšpektorát práce, čo vyplýva z § 7 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce. Inšpektorátu prináleží vykonávať, o. i., i dozor nad dodržiavaním právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Takto postupoval i prvostupňový správny orgán v danej veci a o výsledku inšpekcie práce u žalobcu spísal protokol číslo: INA-08-46-2.2/ P-A25-15 zo dňa 05. 06. 2015 v zmysle § 14 ods. 1 cit. zákona. Toto ustanovenie upravuje náležitosti protokolu a okrem iného ukladá príslušnému inšpektorátu práce i to, že ak bolo zistené porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania, protokol o výsledku inšpekcie práce obsahuje aj časť, kedy bolo porušenie uvedeného zákazu zistené. Kontrola bola zameraná na dodržiavanie zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Inšpektorát práce zistil u žalobcu porušenie nelegálneho zamestnávania fyzickej osoby zamestnankyne - G. W.O.. S obsahom protokolu o výsledku inšpekcie práce zo dňa 05. 06. 2015 bol štatutárny zástupca žalobcu oboznámený v ten istý deň, pričom podľa dodatku č. 1 k predmetnému protokolu zaslal v lehote 5-dní vyjadrenie. Vo vyjadrení žalobca ako účastník konania uviedol, že skutkový stav tak, ako je popísaný v predmetnom protokole neobstojí, pretože neboli vykonané dôkazy na spoľahlivé zistenie skutkového stavu, z protokolu, nie je zrejmé, od koho pochádzajú informácie získané kontrolným orgánom a prečo tieto dôkazy považoval za natoľko dôveryhodné, že ich nepreveril prípadnými ďalšími výpoveďami dotknutých osôb a nezisťoval okolnosti a ďalšie skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na zistenie správneho skutkového stavu. Právny záver, ku ktorému došiel žalovaný, bol podľa žalobcu predčasný a uloženie akýchkoľvek opatrení kontrolovanému subjektu bolo preto neopodstatnené. Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhli opätovne vykonať dôkladné dokazovanie pre zistenie správneho skutkového a úplného skutkového stavu opätovným vypočutím G. W., konateľa ŠAFI, s.r.o. A. a konateľa Otolift Schodiskové výťahy, s.r.o., ako aj bývalej zamestnankyne ŠAFI.

s.r.o. I.Ü. Y. Žalobca takisto navrhol zisťovať akceptáciu objednávky upratovacích prác v spoločnosti Otolift Schodiskové výťahy, s.r.o., preukázanie skutočného výkonu upratovacích prác žalobcom a fakturáciu za úhrady za prípadné vykonané práce. Inšpektor k uvedenému vyjadreniu uviedol, že považuje záver predmetného protokolu za správny a vychádzajúci zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu. Rovnako dodal, že pri formulovaní porušení vychádzali z vlastného zistenia, kde na tento účel vypočuli G. W., ktorá vypovedala na základe dohody s pánom A. Š., s ktorým sa dohodla na pracovných podmienkach, pričom vypočuli aj asistentku riaditeľa spoločnosti Otolift Schodiskové výťahy, s.r.o., pani G. I., ktorá vypovedala že pracovnú silu si telefonicky objednala u pána A. - konateľa žalobcu. Okrem toho doplnil, že tvrdenie žalobcu, že práca pre spoločnosť Otolift Schodiskové výťahy, s.r.o., bola ponúknutá pani G. W.Š. zo strany I. Y., sa nepotvrdilo ani z podania informácie G. W., K. G. I..

6. Vo vzťahu k námietkam právneho zástupcu žalobcu, že protokol mal obsahové a formálne nedostatky, správny súd uviedol, že náležitosti protokolu o výsledku inšpekcie práce sú ustanovené v § 14 ods. 1 zákona o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa § 14 odsek 1 cit. zákona „Protokol obsahuje označenie príslušného inšpektorátu práce, meno a priezvisko inšpektora práce, ktorý vykonal inšpekciu práce, označenie kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, miesto a čas vykonania inšpekcie práce, predmet inšpekcie práce, zistené porušenia predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv, podpis a vyjadrenie zamestnávateľa alebo ním povereného zamestnanca, alebo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, k zisteným porušeniam predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a k ďalším skutočnostiam uvedeným v protokole, stanovisko inšpektora práce k tomuto vyjadreniu, dátum vypracovania a dátum prerokovania protokolu, podpis inšpektora práce a odtlačok pečiatky. Protokol obsahuje aj vyjadrenie právnickej osoby alebo fyzickej osoby ku skutočnostiam uvedeným v protokole, ktoré sa jej týkajú, ak ide o vyšetrowanie udalosti uvedenej v § 7 ods. 3 písm. b/. Ak bolo zistené porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania, protokol obsahuje aj čas, keď bolo porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania zistené, a ak boli preukázané, aj dohodnutú mzdu a dobu trvania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania“. Z administratívneho spisu, v ktorom bol založený protokol o výsledku inšpekcie práce, ako aj dodatku k nemu bolo zrejmé dodržanie zákonom ustanovených náležitostí protokolu, pričom inšpektor neporušil žiadne zákonné ustanovenie. Z tohto dôvodu správny súd nevzhladol žiaden dôvod, pre ktorý by bolo možné spochybňovať formálne, respektíve obsahové náležitosti protokolu, keďže v tomto žiadne náležitosti precizované zákonom neabsentovali.

7. Podľa názoru správneho súdu v posudzovanom prípade oba správne orgány zistili správny skutkový stav, pričom zhodnotili dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i vo svojom súhrne a dospeli k jednoznačnému záveru, že žalobca ako kontrolovaný subjekt svojím konaním porušil zákaz nelegálneho zamestnávania, keď vo vzťahu k fyzickej osobe - G. W. vystupoval ako zamestnávateľ a dohodol s ňou podstatné náležitosti ako je druh práce (upratovacie práce) miesto výkonu práce (u spoločnosti Otolift Schodiskové výťahy, s.r.o.), ako aj deň nástupu do práce (20. 03. 2015) bez toho, aby mal s ňou hodnoverne uzatvorený pracovnoprávny vzťah. V danej veci boli aj podľa názoru správneho súdu prítomné znaky závislej práce, teda išlo o prácu vykonávanú vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, osobne zamestnancom pre zamestnávateľa, podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene, v pracovnom čase určenom zamestnávateľom.

8. K namietanému zisťovaniu úplnosti a správnosti skutkového stavu správny súd uviedol, že správne orgány pri rozhodovaní o sankcii za spáchaný správny delikt žalobcu použili zákonom povolenú mieru voľnej úvahy v rámci svojej rozhodovacej právomoci, ktorú im priznáva samotná hmotnoprávna úprava obsiahnutá v Správnom poriadku (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní). Na druhej strane však netreba za žiadnych okolností opomenúť, že : „Voľná úvaha aj pri takomto rozhodovaní je myšlienkový proces, v rámci ktorého má príslušný orgán zvažovať závažnosť porušenia predpisov vo vzťahu ku každému zisteniu, jeho následky, dobu protiprávnosti, aby uložená pokuta spĺňala nielen požiadavku

represie, ale aj preventívny účel s prognózou budúceho pozitívneho správania sa dotknutej osoby. Pri uložení pokuty správny orgán prihliadne na závažnosť, spôsob i čas trvania následkov protiprávneho konania“ (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2012, sp. zn. 2 Sžp 16/2011).

9. Správny súd bol toho názoru, že voľná úvaha, ktorú použil správny orgán prvého stupňa, bola riadne zdôvodnená, preskúmateľná, pričom sa jednalo o sled určitých myšlienok a hodnotení, ktoré logicky na seba nadväzovali a zároveň vo svojom súhrne vytvorili podklad pre zákonné a spravodlivé rozhodnutie správneho orgánu. Správne orgány, či už prvého stupňa alebo druhého stupňa postupovali dôsledne, keď v odôvodnení svojich rozhodnutí presne definovali, ktoré konkrétne okolnosti boli rozhodujúce pre vyslovenie záveru, že žalobca porušil zákaz nelegálneho zamestnávania, pričom sa zaoberal námietkami žalobcu, v dostatočnej miere sa k nim vyjadril a uviedol, prečo nebolo nevyhnutné doplniť ďalšie dokazovanie, keďže na základe svojej činnosti mal vytvorené podklady, na základe ktorých rozhodol o správnom delikte. V prejednávanej prípad, pri rozhodovaní o výške sankcie žalovaný prihliadol na osobitosti a špecifiká daného prípadu, a uložil sankciu vo forme pokuty v sume 2.000,- eur, teda na samej spodnej hranici zákonnej sadzby (v danom prípade mohol uložiť pokutu vo výške 2.000,- eur až do výšky 200.000,- eur). Podľa názoru správneho súdu, výška pokuty bola adekvátne k protiprávnemu konaniu žalobcu, pričom táto sankcia bude spôsobilá splniť preventívnu funkciu a prinúti žalobcu, aby sa obdobnému druhu protiprávneho konania do budúcnosti vyvaroval a zároveň takto uložená sankcia splní aj jej represívnu zložku, keď do budúcnosti odradí iných účastníkov od ich protiprávneho konania.

10. Vo vzťahu k námietke právneho zástupcu žalobcu, že správny orgán neskúmal vznik obchodno-právneho vzťahu medzi dotknutými spoločnosťami, správny súd poznamenal, že táto skutočnosť nemala žiaden vplyv na rozhodnutie správneho orgánu v merite veci. Správny súd sa stotožnil s argumentáciou správnych orgánov, ktoré uviedli, že neposudzovali vznik obchodno-právneho vzťahu medzi obchodnými spoločnosťami, nakoľko do predmetu ich konania posúdenie takejto otázky nespadá a posúdenie takejto otázky bolo pre samotné konanie právne nepodstatné. V nadväznosti na uvedené správny súd len doplnil, že obchodné aktivity medzi dotknutými obchodnými spoločnosťami sú výlučne ich vlastnou záležitosťou.

11. Preskúmaním žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného zo dňa 10. 06. 2016 správny súd nezistil dôvody na jeho zrušenie podľa ustanovenia § 191 Správneho súdneho poriadku, ale dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto ju rozsudkom zamietol podľa ustanovenia § 190 Správneho súdneho poriadku.

12. O trovách konania správny súd rozhodol tak, že žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech (súd žalobu zamietol) nepriznal nárok na náhradu trov konania, a to s poukazom na ustanovenie § 168 Správneho súdneho poriadku, nakoľko zo súdneho spisu nevyplýva, že by žalovanému v súvislosti s predmetným konaním trovy konania vznikli. Žalovaný správny orgán v zásade nemá právo na náhradu trov konania a táto mu môže byť priznaná len vo výnimočných prípadoch, pričom takúto situáciu súd v predmetnej veci nezhliadol.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu

13. Žalobca podal riadne a včas prostredníctvom svojho právneho zástupcu proti rozhodnutiu správneho súdu kasačnú sťažnosť (ďalej aj ako „podaná kasačná sťažnosť“ alebo „kasačná sťažnosť žalobcu“), v ktorej sa domáhal aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „kasačný súd“) zmenil rozhodnutie správneho súdu tak, že zruší rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy a vec vráti žalovanému orgánu verejnej správy alebo zruší rozhodnutie správneho súdu a vec vráti správne súdu na ďalšie konanie. Žalobca si uplatnil náhradu trov kasačného konania.

14. Žalobca napadol rozhodnutie správneho súdu podanou kasačnou sťažnosťou v celom rozsahu podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. g/ Správneho súdneho poriadku - správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f/ Správneho súdneho

poriadku - správny súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

15. K podanej kasačnej sťažnosti sa vyjadril žalovaný orgán verejnej správy listom zo 04. decembra 2017 a v plnom rozsahu sa stotožnil s rozhodnutím správneho súdu, ktorý považoval za vecne správny a zákonný.

IV.

16. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 a ods. 2 Správneho súdneho poriadku v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

17. Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 Správneho súdneho poriadku správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánu verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa ustanovenia § 177 ods. 1 Správneho súdneho poriadku správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

19. Podľa ustanovenia § 178 ods. 1 Správneho súdneho poriadku žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

20. Podľa ustanovenia § 438 ods. 1 Správneho súdneho poriadku kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

21. Podľa ustanovenia § 442 ods. 1 Správneho súdneho poriadku kasačnú sťažnosť môže podať účastník konania, osoba zúčastnená na konaní podľa § 41 ods. 2, ak bolo rozhodnuté v ich neprospech, a generálny prokurátor za podmienok ustanovených v § 47 ods. 2 (ďalej len "sťažovateľ").

22. Podľa ustanovenia § 454 Správneho súdneho poriadku na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa ustanovenia § 21 písm. a/ Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (ustanovenie § 443 Správneho súdneho poriadku a ustanovenie § 444 Správneho súdneho poriadku), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (ustanovenie § 442 Správneho súdneho poriadku), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (ustanovenie § 439 Správneho súdneho poriadku), kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (ustanovenie § 445 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a ustanovenie § 57 Správneho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti podľa ustanovenia § 440 Správneho súdneho poriadku, ustanovenia § 441

Správneho súdneho poriadku a ustanovenia § 453 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa ustanovenia § 455 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania, keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na webovom sídle kasačného súdu (www.nsud.sk) podľa ustanovenia § 137 ods. 4 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 452 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, po neverejnej porade senátu (ustanovenie § 137 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 452 ods. 1 Správneho súdneho poriadku) došiel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

IV.

Právny názor kasačného súdu

24. Predmetom konania pred kasačným súdom je rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozhodnutiu správneho súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 10. júna 2016 č . OPS/BEZ/2016/3508 O-233/2016, ktorým Národný inšpektorát práce zamietol odvolanie účastníka správneho konania - žalobca v konaní pred správnym súdom a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Nitra z 29. februára 2016 č. k. 404/15/práv. IPNR OPS/ROZ/2015/690, ktorým Inšpektorát práce Nitra uložil účastníkovi správneho konania - žalobca v konaní pred správnym súdom pokutu vo výške 2.000,- eur za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania vyplývajúceho z ustanovenia § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tým, že dňa 20.03.2015 o 10:00 hod. využíval závislú prácu fyzickej osoby G. W., U. XX.XX.XXXX, F. R. K. XX/E, XXX XX U. Q., ktorá pre kontrolovaný subjekt vykonávala upratovacie práce vo firme Otolift Schodiskové výťahy, s.r.o., Gúgska 136, 940 01 Nové Zámky a nemal s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu (zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov), čo bolo zistené počas výkonu inšpekcie práce v dňoch 20.3.2015 a 05.06.2015 podľa § 7 ods. 3 písm. a/ zákona o inšpekcii práce u zamestnávateľa ŠAFI, s.r.o., so sídlom Žerotínova bašta 2/2821, 940 02 Nové Zámky, IČO : 47852763.

25. Kasačný súd z predloženého súdneho spisu (z obsahu správnej žaloby) zistil, že žalobca sa v správnom súdnom konaní domáhal preskúmania postupu a rozhodnutia žalovaného z 10. júna 2016 č. OPS/BEZ/2016/3508 O-233/2016, ktorým Národný inšpektorát práce zamietol odvolanie účastníka správneho konania - žalobca v konaní pred správnym súdom a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Nitra z 29. februára 2016 č. k. 404/15/práv. IPNR OPS/ROZ/2015/690, ktorým Inšpektorát práce Nitra uložil účastníkovi správneho konania - žalobca v konaní pred správnym súdom pokutu vo výške 2.000,- eur za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania vyplývajúceho z ustanovenia § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tým, že dňa 20.03.2015 o 10:00 hod. využíval závislú prácu fyzickej osoby G. W., U. XX.XX.XXXX, F. R. K. XX/E, XXX XX U. Q., ktorá pre kontrolovaný subjekt vykonávala upratovacie práce vo firme Otolift Schodiskové výťahy, s.r.o., Gúgska 136, 940 01 Nové Zámky a nemal s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu (zákona č . 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov), čo bolo zistené počas výkonu inšpekcie práce v dňoch 20.3.2015 a 05.06.2015 podľa § 7 ods. 3 písm. a/ zákona o inšpekcii práce u zamestnávateľa ŠAFI, s.r.o., so sídlom Žerotínova bašta 2/2821, 940 02 Nové Zámky, IČO : 47852763.

26. Ďalej kasačný súd z predloženého súdneho spisu zistil, že vyššie uvedená vec bola pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Eve Šiškovéj (č. l. 24), ktorá ako samosudkyňa vec prejedнала a rozhodla rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 20. júna 2017 č. k. 19 Sa 16/2016-82.

27. Podľa článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

28. Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

29. Podľa ustanovenia § 19 ods. 1 Správneho súdneho poriadku správnymi súdmi sú najvyšší súd, krajské sudy a v zákonom ustanovených prípadoch aj okresné sudy.

30. Podľa ustanovenia § 19 ods. 2 Správneho súdneho poriadku správne sudy konajú a rozhodujú v senátoch, ak tento zákon neustanovuje, že rozhoduje sudca alebo predseda senátu. Všetci členovia senátu sú si pri rozhodovaní rovní. Ak koná a rozhoduje sudca, prislúchajú mu práva, ktoré sú inak vyhradené senátu alebo predsedovi senátu.

31. Podľa ustanovenia § 23 ods. 1 Správneho súdneho poriadku na krajskom súde vo veciach správneho súdnictva konajú a rozhodujú sudcovia správneho kolégia v trojčlenných senátoch zložených z predsedu a dvoch sudcov.

32. Podľa ustanovenia § 23 ods. 2 Správneho súdneho poriadku sudca na krajskom súde koná a rozhoduje o

a/ správnych žalobách vo veciach správneho trestania podaných proti rozhodnutiu alebo opatreniu o priestupku,

b/ správnych žalobách v sociálnych veciach,

c/ správnych žalobách vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia,

d/ žalobách proti nečinnosti orgánu verejnej správy,

e/ žalobách proti inému zásahu orgánu verejnej správy.

33. Podľa ustanovenia § 194 ods. 1 Správneho súdneho poriadku správnym trestaním sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie.

34. Podľa článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd platí, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu a sudcu stanoví zákon. Uvedeným ustanovením je garantované, že zákon vopred určí, ktorý súd a ktorý sudca bude určitú vec rozhodovať, resp. je zárukou pridelenia zákonného sudcu podľa vopred daného kľúča a nie svojvoľne alebo náhodne. Zákonným sudcom v zmysle tohto článku môže byť len ten, kto je v súlade so zákonom, t. j. podľa právnych predpisov a noriem internej povahy vydaných na základe zákona povolaný na príslušnom súde k prejednávaniu a rozhodnutiu konkrétnej veci.

35. Okrem procesných pravidiel určovania príslušnosti súdu sú súčasťou základného práva na zákonného sudcu aj princíp pridelenia súdnej agendy, určenie obsadenia súdu a zloženie senátu na základe zákona a pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce súdu. Táto ústavnoprávna zásada sa prejavuje aj v konkrétnom obsadení súdu v každej jednotlivéj veci, t. j. v určení, či v tej ktorej veci rozhoduje senát alebo samosudca. Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ by rozhodoval samosudca namiesto senátu alebo naopak, došlo by k porušeniu práva na zákonného sudcu vyjadreného v článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd ako aj článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

36. Podľa ustanovenia § 194 ods. 1 Správneho súdneho poriadku platí, že správnym trestaním sa rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie. Ak smeruje správna žaloba vo veciach správneho trestania proti rozhodnutiu alebo opatreniu o priestupku, o správnej žalobe rozhoduje v zmysle ustanovenia § 23 ods. 2 písm. a/ Správneho súdneho poriadku na krajskom súde samosudca, v ostatných prípadoch trojčlenný senát zložený z predsedu a dvoch sudcov (ustanovenie § 23 ods. 1 Správneho súdneho poriadku).

37. Úlohou kasačného súdu v prejednávanej veci je vyhodnotiť, či správna žaloba vo veciach správneho trestania smerovala proti rozhodnutiu o priestupku alebo proti inému rozhodnutiu, resp. posúdiť, či vec mal prejednať a rozhodnúť na krajskom súde samosudca alebo trojčlenný senát zložený z predsedu a dvoch sudcov.

38. Priestupok definuje zákonodarca v ustanovení § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch ako zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin. Vychádzajúc z rozhodnutia prvoinštančného orgánu verejnej správy kasačný súd zistil, že účastníkovi správneho konania (žalobcovi v konaní pred správnym súdom) bola uložená pokuta za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania vyplývajúceho z ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní v nadväznosti na § 2 ds. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní.

39. Zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní za priestupok označuje len nelegálnu prácu (ustanovenie § 7). Nelegálne zamestnávanie, ktoré bolo inšpektorátom práce v danej veci postihnuté podľa ustanovenia § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1. zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce je zákonodarcom v nadpise paragrafu 19 výslovne označené ako správny delikt. Vychádzajúc z definície priestupku v ustanovení § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v spojení s ustanovením § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1. zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce nie je možné porušenie povinnosti zákazu nelegálneho zamestnávania v prejednávanej veci (bez ohľadu či sa ho dopustila fyzická osoba alebo právnická osoba) považovať za priestupok.

40. Keďže v danej veci nešlo o správny súdny prieskum rozhodnutia o priestupku ale rozhodnutia o správnom delikte, ktorý spáchala v prejednávanej veci právnická osoba (žalobca v konaní pred správnym súdom) porušením zákazu nelegálneho zamestnávania na úseku kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, z uvedeného dôvodu nemožno na danú vec aplikovať výnimku v obsadení správneho súdu podľa ustanovenia § 23 ods. 2 písm. a/ Správneho súdneho poriadku ale správny súd (krajský súd) mal vec prejednať a rozhodnúť podľa ustanovenia § 23 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v trojčlennom senáte zloženom z predsedu a dvoch sudcov.

41. Vzhľadom na vyššie uvedené je kasačný súd toho názoru, že vec prejednal a rozhodol správny súd (krajský súd), ktorý bol nesprávne obsadený, keď namiesto trojčlenného senátu zloženého z predsedu a dvoch sudcov vo veci rozhodoval samosudca. Uvedené pochybenie správneho súdu je dôvodom pre zrušenie rozhodnutia správneho súdu podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. e/ Správneho súdneho poriadku, keď vo veci rozhodol nesprávne obsadený krajský súd, teda namiesto senátu zloženého zo zákonom stanoveného počtu sudcov vo veci rozhodol samosudca (tzv. kvantitatívne hľadisko). Na uvedené musel kasačný súd prihliadnuť z úradnej povinnosti, keď prejednanie a rozhodnutie veci zákonne obsadeným súdom je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd ako aj súčasťou ústavnoprávnej zásady zákonného sudcu zakotvenej v článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a v článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

42. Kasačný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná v zmysle ustanovenia § 440 ods. 1 písm. e/ Správneho súdneho poriadku, keď vo veci rozhodol nesprávne obsadený krajský súd, na čo musel kasačný súd prihliadnuť z úradnej povinnosti a preto rozsudok Krajského súdu v Nitre z 20. júna 2017 č. k. 19 Sa 16/2016-82 zrušil a vec mu vrátil podľa § 462 ods. 1 Správneho súdneho poriadku na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne správny súd aj o náhrade trov konania v konaní o kasačnej sťažnosti (ustanovenie § 467 ods. 3 Správneho súdneho poriadku).

43. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.